

Motion till riksdagen 2020/21:2785

av **Marléne Lund Kopparklint och Betty Malmberg (båda M)**

Förtydliga och förenkla bedömningssystemet för personer med funktionsvariation

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga och förenkla bedömningssystemet gällande ersättningsmodell samt assistansrätt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det finns idag en stor osäkerhet hur Försäkringskassan tolkar, bedömer och beslutar om assistansrätten vid olika förändringar i levnadssättet. Exempelvis vilka ändringar i vardagen som kan utgöra ändrade förhållanden och som ska anmälas, vilka slags ändringar som bedöms utgöra väsentligt ändrade förhållanden som är hänförliga till den försäkrade och som kan föranleda omprövning av hela assistansbeslutet. Hur bedömningen av särskilda skäl görs och vad som händer vid en ansökan om fler assistanstimmar. Riktlinjerna upplevs som vaga och anger exempel som är svåra att applicera på verkligheten. När det gäller ”väsentligt ändrade förhållanden” anges i Försäkringskassans Vägledning att det ska handla om ”en betydande förändring” men att det inte går att generellt säga vad som är ”väsentligt ändrade förhållanden” utan att det behöver avgöras i det individuella fallet. Riktlinjerna ger alltså ett stort utrymme för tolkning och bedömning av den enskilda handläggaren. Detta leder till att liknande ärenden och situationer behandlas olika.

I största allmänhet upplevs det att det är dålig kontinuitet på assistansersättningen eftersom Försäkringskassan sedan några år tillbaks, anser att de inte behöver ändra på tidigare gjorda bedömningar. Ur ett individperspektiv blir därför varje reform kopplad till ett risktagande för att man är rädd för att få helt eller delvis minskad ersättning för assistans. Denna osäkerhet bidrar till en ofrihet, brist på valfrihet och får inläsnings-effekter för personer med funktionsvariation när de av rädsla fastnar i nuvarande livs-

situation. Rädslan över att riskera förlora den livsnödvändiga personliga assistansen blir avgörande och hämmar den personliga utvecklingen. Man väljer helt enkelt att vara kvar på den dagliga verksamheten som man egentligen inte trivs med eller så väljer man bort den sysselsättningen helt och blir en hemmasittare.

Försäkringskassan behöver därför se över bedömningen i ersättningsmodellen och assistansrätten i syfte att uppmuntra och bidra till ökad valfrihet för personer med funktionsvariation som vill in i arbetslivet. Att Försäkringskassan tar fram tydliga riktlinjer om vilka ändringar, som anses vara ”ändrade förhållanden”, ”väsentligt ändrade förhållanden” och som behöver anmälas. Att Försäkringskassan också tydliggör hur sådana ändringar ska kunna påverka ett beslut om assistans samt vad som kan föranleda omprövning av beslut om assistans. Försäkringskassan ska också säkerställa att bedömningen av särskilda skäl är kopplad till den enskilde individen istället för en viss verksamhet. Personen med funktionsvariation ska alltid sättas i första rummet och inte hamna mellan stolarna pga. onödig byråkrati och ett ojämnt synsätt.

Marléne Lund Kopparklint (M)

Betty Malmberg (M)